

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
4. Názov projektu	Inovácia vzdelávania za účelom zlepšenia čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U464
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská odysea
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	13.12.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ingrid Kerestúriová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://www.srobarka.sk/inovacia-vzdelavania-za-ucelom-zlepsenia-gramotnosti/

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

kooperatívne techniky na podporu učenia sa žiakov, medzipredmetové využitie

klúčové slová:

spolupráca, kooperatívne učenie sa žiakov, kooperatívne vzdelávanie, kompetencie v kooperatívnom vyučovaní, metódy a techniky kooperatívnej skupinovej činnosti, hodnotenie učiteľa a žiakov

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

1. Spolupráca – kooperácia vo vyučovaní

Na zasadnutí klubu sa členovia zaoberali kooperatívnymi technikami na podporu učenia sa žiakov a ich uplatnením v určitom vyučovacom predmete.

U žiakov (obzvlášť po období dištančného vzdelávania z dôvodu pandémie Covid-19) je potrebné rozvíjať prosociálne správanie a asertivitu a to aj v rámci vyučovacieho procesu.

Členovia klubu sa zaoberali kooperatívnym vyučovaním, ako ho definuje Kasíková a ako je definované v štúdiu PISA:

„Kooperatívne usporiadanie výučby je založené na princípe spolupráce pri dosahovaní cieľov. Výsledky jedinca sú podporované činnosťou celej skupiny a celá skupina má prospech z činnosti jednotlivca. Základnými pojmami kooperatívneho vyučovania sú teda zdieľanie, spolupráca a podpora.“ (Kasíková 1997, s. 27).

„Tímové riešenie problémov je schopnosť jednotlivca efektívne sa zapájať do procesu, pri ktorom sa dvaja alebo viacerí spolupracovníci snažia riešiť problém tým, že si navzájom vymieňajú svoje znalosti a snahu potrebnú na dosiahnutie riešenia a spájajú svoje vedomosti, zručnosti a úsilie na dosiahnutie tohto riešenia.“ (PISA 2015).

2. Koncepcie vyučovania

Členovia klubu následne konfrontovali koncepcie vyučovania.

V tradičných koncepciách vyučovacieho procesu je dôležitou osobnosťou vyučovacieho procesu učiteľ, ktorý je charakterizovaný ako aktívny, ktorý žiakom učivo vysvetľuje, ukazuje, dokazuje, prípadne diktuje, pýta sa, skúša, argumentuje, hodnotí/reflektuje, pričom žiak je pasívny, pretože iba počúva a pozoruje učiteľa, vykonáva rôzne úlohy, ktoré učiteľ zadáva a tiež reflektuje.

Kooperatívne vyučovanie sa v škole realizuje ako tútorstvo, pričom žiaci pomáhajú jeden druhému a tento vzťah je riadený učiteľom.

3. Znaky a kompetencie kooperatívneho vyučovania:

V ďalšej časti stretnutia členovia upriamili svoju pozornosť na znaky kooperatívneho učenia, ktoré zaisťujú žiaduci pokrok v učení a medzi ktoré patrí:

1. *pozitívna vzájomná závislosť,*
2. *interakcia tvárou v tvár,*
3. *individuálna zodpovednosť,*
4. *zručnosť pre prácu v malej skupine,*
5. *reflexia skupinovej činnosti.*

Zároveň sa zaoberali aj kompetenciami kooperatívneho vzdelávania, ktoré možno spájať aj so štyrmi piliermi vzdelávania 21. storočia:

1. *učiť sa poznávať* – súčasne to znamená učiť sa učiť,
2. *učiť sa konať* – učiť sa byť aktívnym riešiteľom situácií a nebyť pasívnym objektom, ale aj učiť sa slobodne rozhodovať,
3. *učiť sa žiť spoločne* – žiť a pracovať s inými ľuďmi, riešiť konflikty vzájomného porozumenia, tolerancie, odlišnosti iných, rešpektovať a tolerovať ich, kooperovať s nimi, správať sa k iným zodpovedne a mravne,
4. *učiť sa byť* – byť autentickou osobnosťou, ktorá vie, čo chce.

4. Metódy a techniky kooperatívneho vyučovania:

Členovia klubu sa zhodli v názore, že kooperatívne môžu byť vedené celé vyučovacie hodiny alebo len ich časti. Medzi najčastejšie využívané metódy a techniky kooperatívnych skupinových činností patria:

metódy: *diskusia, myslí – spoj sa s druhým – zdieľaj, riešenie problému, práca na produkte, simulácia, rolové hry*

techniky: *kontrolovaná diskusia, diskusia krok po kroku, bzučiacie skupiny, snehová guľa, prekrížené skupiny, skupiny do podkovy, myšlienková mapa, skladačka alebo kruh expertov, akvárium*

5. Hodnotenie kooperatívneho vzdelávania

K hodnoteniu kooperatívnych učebných činností využíva učiteľ rôzne techniky, ktoré možno kombinovať s hodnotením učiteľa a žiakov: *pozorovanie, hodnotiace kartičky, dotazníky, denníky, spätné spravodajstvo, hodnotiace listy, interview.*

Hodnotenie v rámci kooperatívneho vyučovania je zdrojom sociálneho učenia, podnecuje žiaka k zodpovednosti za vlastnú prácu.

6. Výmena skúseností:

Stretnutie pedagogického klubu ďalej pokračovalo diskusiou a výmenou skúseností v oblasti kooperatívneho vyučovania. Prítomní učelia si navzájom prezentovali, ktoré z techník uplatňujú vo vzdelávaní v rámci svojho vyučovacieho predmetu. Zhodli sa v tom, že pokiaľ učiteľ využíva kooperatívne stratégie efektívne, môžeme očakávať zlepšenie výkonu žiakov (učia sa kvalitnejšie, zlepšuje sa pamäťové učenie), skvalitňujú sa ich myšlienkové stratégie (lepšie argumentujú, dedukujú), zlepšuje sa ich slovná zásoba aj súvislý rečový prejav, upravuje sa ich motivácia k učeniu, formulujú sa sociálne zručnosti (komunikácia, riešenie sporov), utvára sa adekvátne sebavedomie, sebadôvera aj schopnosť zvládať psychické problémy, odbúrava sa stres, zlepšuje sa postoj k škole aj učiteľom.

7. Identifikované problémy:

Členovia klubu sa zhodli v názore, že je potrebné, aby sme vo vyučovaní využívali inovatívne metódy kooperatívneho vzdelávania, ktoré slúžia na podporu učenia sa žiakov. Avšak je potrebné uvedomiť si aj určité nevýhody tohto typu vzdelávania, napr. niektorí žiaci ostávajú pasívni, nezdravé súperenie a ctižiadostivosť niektorých skupín, učiteľ nemôže súčasne pozorovať vklad každého žiaka, vyžaduje si starostlivú prípravu učiteľa na vyučovanie, prevaha aktivity najlepších žiakov.

13. **Záver a odporúčania:**

Odporúčania pre členov klubu na rozvoj čitateľskej gramotnosti:

Naštudovať si materiál týkajúci sa kooperatívneho vzdelávania, ktorý môže členom klubu slúžiť ako pomôcka pri uplatňovaní kooperatívnych techník vo vyučovaní ich predmetov.

- JABLONOVSKÝ, T., 2006. Kooperatívne učenie – učenie so spoluprácou. Banská Bystrica: Metodicko-pedagogické centrum, 2006. ISBN 80-8041-488-2.
- ONUŠKOVÁ, M. – ŠURINOVÁ, A., 2020. Kooperatívne techniky na podporu učenia sa žiakov. Príručka pre účastníkov inovačného vzdelávania. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum, 2020. ISBN 978-80-565-1467-2
- TOMENGOVÁ, A., 2012. Aktívne učenie sa žiakov – stratégie a metódy. 1. vydanie. Bratislava: MPC, 2012. ISBN 978-80-8052-421-0.
- TUREK, I., 2005. Inovácie v didaktike. Metodicko-pedagogické centrum v Bratislave, 2005. ISBN 80-8052-230-8.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Alena Palírová
15. Dátum	13.12.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ingrid Kerestúriová
18. Dátum	14.12.2022
19. Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu